

Zadłużenie Skarbu Państwa 10/2016

Biuletyn miesięczny

Zadłużenie Skarbu Państwa (SP) na koniec października 2016 r. wyniosło **910.750,4 mln zł**, co oznaczało:

- wzrost o 8.040,9 mln zł (0,9%) w październiku 2016 r.
- wzrost o 76.199,8 mln zł (9,1%) wobec końca 2015 r.

Wzrost zadłużenia w październiku 2016 r. był głównie wypadkową:

- finansowania potrzeb pożyczkowych (+9,7 mld zł), w tym deficytu budżetu państwa (+4,0 mld zł);
- zmniejszenia stanu środków na rachunkach budżetowych (-3,2 mld zł);
- różnic kursowych (+1,9 mld zł) – osłabienia złotego wobec EUR (o 0,3%), USD (o 2,4%), CHF (o 0,4%) i CNY (o 0,9%) oraz umocnienia wobec JPY (o 1,5%).

Wzrost zadłużenia od początku 2016 r. był głównie wynikiem:

- finansowania deficytu budżetu państwa (+24,6 mld zł) i deficytu budżetu środków europejskich (+8,4 mld zł);
- wzrostu stanu środków na rachunkach budżetowych (+34,9 mld zł) związanego z gromadzeniem środków na finansowanie potrzeb pożyczkowych;
- osłabienia złotego (+6,9 mld zł) – o 1,5% wobec EUR, 1,2% wobec USD, 1,4% wobec CHF i o 16,0% wobec JPY.

Zadłużenie krajowe (według kryterium miejsca emisji) w październiku 2016 r. zwiększyło się o 0,7 mld zł, co było głównie wypadkową:

- dodatniego salda emisji rynkowych skarbowych papierów wartościowych (spw; +1,5 mld zł):

Instrument	Sprzedaż (w mld zł)	Wykup (w mld zł)
OK1018	2,4	
WZ0121	4,9	
PS0422	4,4	
WZ1122	0,7	
DS0727	4,4	
PS1016		15,2*

*) W tym w portfelach nierezydentów: 4,1 mld zł, banków krajowych: 7,7 mld zł, krajowego sektora pozabankowego: 3,4 mld zł.

- ujemnego salda emisji obligacji oszczędnościowych (-0,3 mld zł, w tym wykup KOS: -0,9 mld zł);
- ujemnego salda depozytów (-0,6 mld zł).

W październiku 2016 r. zadłużenie w walutach obcych zwiększyło się o 7,3 mld zł, co było wynikiem:

- dodatniego salda emisji długu (+5,4 mld zł):

Instrument	Sprzedaż	Spłata
EUR1028	0,8 mld EUR	
EUR1046	0,5 mld EUR	
kredyty z mif*		0,01 mld EUR

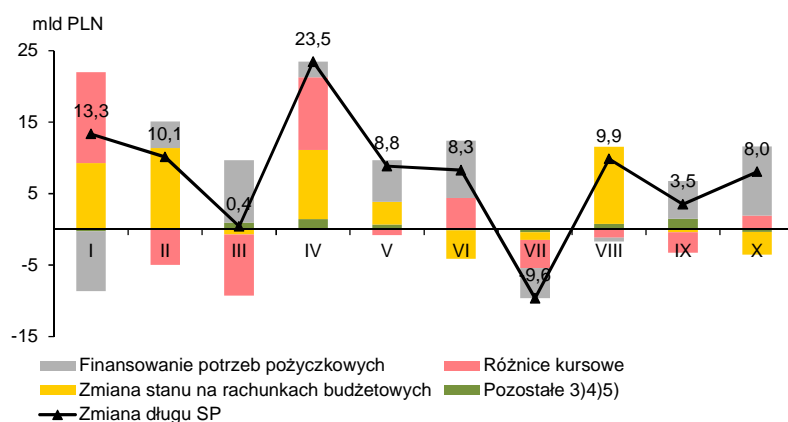
*) mif – międzynarodowe instytucje finansowe

- różnic kursowych (+1,9 mld zł).

Tablica 1. Przyczyny zmiany długu SP (w mld zł)

	X 2016 – IX 2016	X 2016 – XII 2015
Zmiana zadłużenia SP	8,0	76,2
1. Potrzeby pożyczkowe netto budżetu państwa:	9,7	30,2
1.1. Deficyt budżetu państwa	4,0	24,6
1.2. Deficyt budżetu środków europejskich	1,8	8,4
1.3. Koszty reformy emerytalnej ¹⁾	0,2	2,7
1.4. Przychody z prywatyzacji	0,0	0,0
1.5. Saldo depozytów jsfp i depozytów sądowych	0,6	-3,3
1.6. Zarządzanie środkami europejskimi	2,8	-2,1
1.7. Saldo udzielonych pożyczek	0,2	0,2
1.8. Pozostałe potrzeby pożyczkowe ²⁾	0,0	-0,2
2. Zmiany niewynikające z potrzeb pożyczkowych:	-1,1	44,2
2.1. Różnice kursowe	1,9	6,9
2.2. Zmiana stanu na rachunkach budżetowych	-3,2	34,9
2.3. Pozostałe czynniki ³⁾	0,2	2,4
3. Zmiany pozostałego długu SP:	-0,6	1,7
3.1. Depozyty jsfp ⁴⁾	-0,6	1,7
3.2. Depozyty sądowe ⁵⁾	0,0	0,0
3.3. Pozostałe zadłużenie SP	0,0	0,1

Przyczyny zmian długu SP w okresie I-X 2016 r.

¹⁾ Środki dla FUS z tytułu ubytku składki przekazywanej do OFE

²⁾ Saldo prefinansowania zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE, udziały w międzynarodowych instytucjach finansowych oraz pozostałe rozliczenia krajowe i zagraniczne

³⁾ Dyskonto od spw, indeksacja spw, transakcje sell-buy-back

⁴⁾ Depozyty przyjęte od jednostek sektora finansów publicznych (jsfp) posiadających os. prawną

⁵⁾ Depozyty sądowe od jsfp posiadających os. prawną i podmiotów spoza spw

Od początku 2016 r. zadłużenie krajowe SP wzrosło o 60,1 mld zł. W tym samym okresie **zadłużenie nominowane w walutach obcych** zwiększyło się o 16,1 mld zł, co było wypadkową:

- wzrostu zadłużenia w EUR (+0,6 mld EUR), USD (+1,8 mld USD) i w CNY (+3,0 mld CNY),
- spadku długu w CHF (-0,4 mld CHF),
- osłabienia złotego (+6,9 mld zł).

Tablica 2. Zadłużenie Skarbu Państwa wg kryterium miejsca emisji w układzie wg instrumentów (w mln zł)

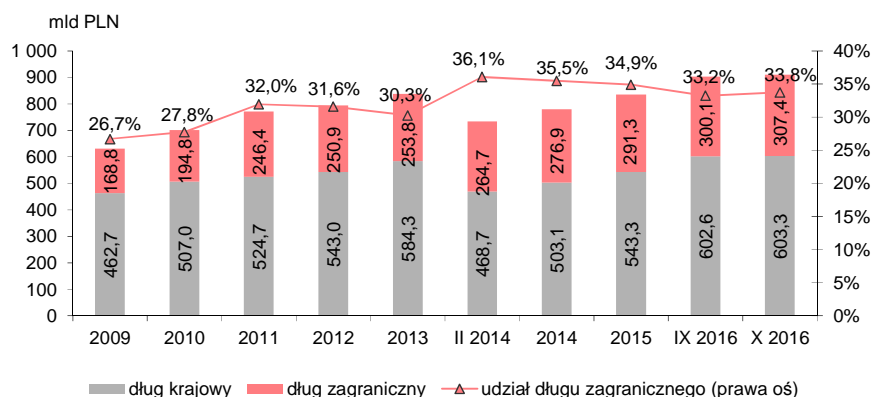
Wyszczególnienie	XII 2015	struktura XII 2015 w %	IX 2016	struktura IX 2016 w %	X 2016	struktura X 2016 w %	zmiana X 2016 – IX 2016		zmiana X 2016 – XII 2015	
							w mln zł	w %	w mln zł	w %
Zadłużenie Skarbu Państwa	834 550,6	100,0	902 709,5	100,0	910 750,4	100,0	8 040,9	0,9	76 199,8	9,1
I. Zadłużenie krajowe SP	543 262,2	65,1	602 632,0	66,8	603 339,4	66,2	707,3	0,1	60 077,2	11,1
1. Dług z tytułu spw	523 695,5	62,8	580 878,4	64,3	582 139,7	63,9	1 261,4	0,2	58 444,2	11,2
1.1. Rynkowe spw	513 385,1	61,5	569 575,1	63,1	571 099,9	62,7	1 524,7	0,3	57 714,8	11,2
- bony skarbowe	0,0	0,0	1 692,0	0,2	1 692,0	0,2	0,0	0,0	1 692,0	-
- obligacje wyemitowane na rynek krajowy	513 385,1	61,5	567 883,1	62,9	569 407,9	62,5	1 524,7	0,3	56 022,8	10,9
1.2. Oszczędnościowe spw	10 310,4	1,2	11 303,2	1,3	11 039,8	1,2	-263,4	-2,3	729,5	7,1
2. Pozostałe zadłużenie SP	19 566,7	2,3	21 753,7	2,4	21 199,7	2,3	-554,0	-2,5	1 632,9	8,3
II. Zadłużenie zagraniczne SP	291 288,4	34,9	300 077,4	33,2	307 411,0	33,8	7 333,6	2,4	16 122,6	5,5
1. Dług z tytułu spw	215 629,4	25,8	227 301,4	25,2	234 365,6	25,7	7 064,2	3,1	18 736,2	8,7
2. Dług z tytułu kredytów	75 652,5	9,1	72 660,0	8,0	72 929,3	8,0	269,4	0,4	-2 723,2	-3,6
3. Pozostałe zadłużenie SP	6,5	0,0	116,1	0,0	116,1	0,0	0,0	0,0	109,6	1 682,9

Tablica 3. Zadłużenie Skarbu Państwa w układzie podmiotowym (w mln zł)

Wyszczególnienie	XII 2015	struktura XII 2015 w %	IX 2016	struktura IX 2016 w %	X 2016	struktura X 2016 w %	zmiana X 2016 – IX 2016		zmiana X 2016 – XII 2015	
							w mln zł	w %	w mln zł	w %
Zadłużenie Skarbu Państwa	834 550,6	100,0	902 709,5	100,0	910 750,4	100,0	8 040,9	0,9	76 199,8	9,1
I. Zadłużenie SP wobec rezydentów	350 092,5	41,9	418 306,8	46,3	422 756,9	46,4	4 450,1	1,1	72 664,3	20,8
1. Krajowy sektor bankowy, w tym:	184 177,6	22,1	240 047,5	26,6	244 839,9	26,9	4 792,3	2,0	60 662,3	32,9
- instrumenty krajowe	171 499,8	20,5	224 838,4	24,9	228 295,3	25,1	3 456,8	1,5	56 795,5	33,1
- instrumenty zagraniczne	12 677,8	1,5	15 209,1	1,7	16 544,6	1,8	1 335,5	8,8	3 866,8	30,5
2. Krajowy sektor pozabankowy	165 914,9	19,9	178 259,2	19,7	177 917,0	19,5	-342,2	-0,2	12 002,0	7,2
- instrumenty krajowe	164 990,4	19,8	177 208,6	19,6	176 906,1	19,4	-302,5	-0,2	11 915,7	7,2
- instrumenty zagraniczne	924,6	0,1	1 050,7	0,1	1 010,9	0,1	-39,8	-3,8	86,3	9,3
II. Zadłużenie SP wobec nierezydentów	484 458,1	58,1	484 402,7	53,7	487 993,5	53,6	3 590,8	0,7	3 535,4	0,7
- instrumenty krajowe	206 772,1	24,8	200 585,0	22,2	198 138,0	21,8	-2 447,0	-1,2	-8 634,0	-4,2
- instrumenty zagraniczne	277 686,0	33,3	283 817,7	31,4	289 855,5	31,8	6 037,8	2,1	12 169,5	4,4

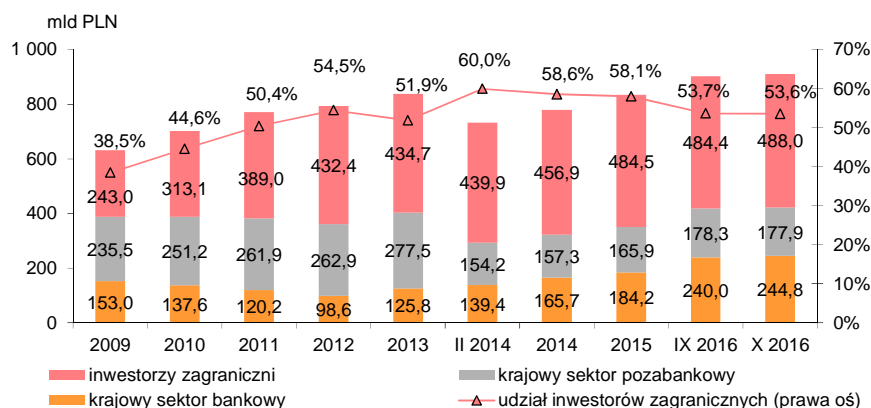
Zadłużenie SP wg kryterium miejsca emisji

W październiku 2016 r. udział długu w walutach obcych w całym długu SP wyniósł 33,8%, tj. wzrósł o 0,5 pkt proc. m/m i jednocześnie zmniejszył się o 1,2 pkt proc. względem końca 2015 r. Wzrost udziału w październiku wynikał przede wszystkim z wykupu obligacji PS1016, emisji dwóch serii obligacji na rynku euro, a także z osłabienia złotego wobec EUR i USD. Strategia zarządzania długiem zakłada redukcję udziału długu w walutach obcych w długu ogółem – docelowo poniżej poziomu 30%.

Zadłużenie SP w układzie podmiotowym

W październiku 2016 r. udział nierezydentów w długu SP wyniósł 53,6%, tj. zmniejszył się o 0,1 pkt proc. m/m i o 4,5 pkt proc. względem końca 2015 r. Spadek udziału w październiku był głównie wypadkową zmniejszenia zaangażowania nierezydentów w długu krajowym oraz emisji obligacji na rynku euro.

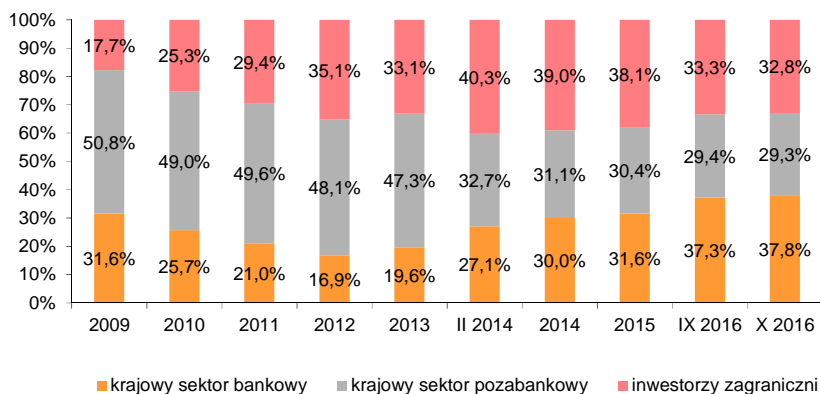
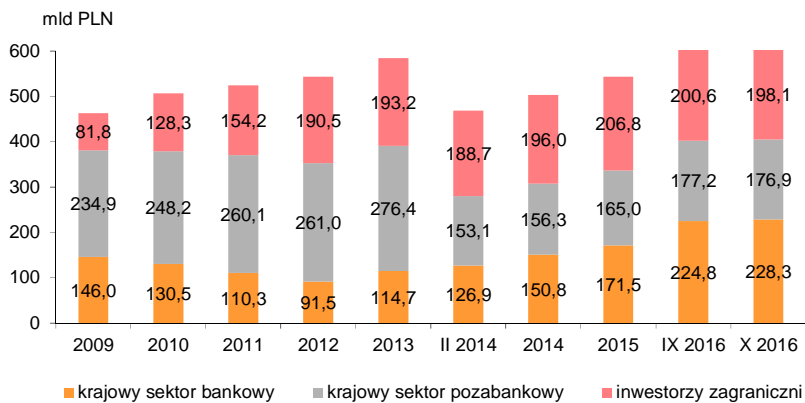

Zadłużenie krajowe SP w układzie podmiotowym – stan według wartości nominalnej oraz struktura

W październiku 2016 r. rezydenci zwiększyli swoje zaangażowanie w dług krajowy łącznie o 3,2 mld zł, co było wypadkową wzrostu portfela banków (+3,5 mld zł) i spadku zaangażowania inwestorów pozabankowych (-0,3 mld zł, w tym z tytułu zmniejszenia stanu depozytów: -0,6 mld zł). W przypadku inwestorów zagranicznych obserwowany był spadek portfela o 2,4 mld zł.

Od początku 2016 r. zmiana długu krajowego SP w posiadaniu poszczególnych grup inwestorów wyniosła:

- krajowy sektor bankowy: +56,8 mld zł,
- krajowy sektor pozabankowy: +11,9 mld zł,
- inwestorzy zagraniczni: -8,6 mld zł.

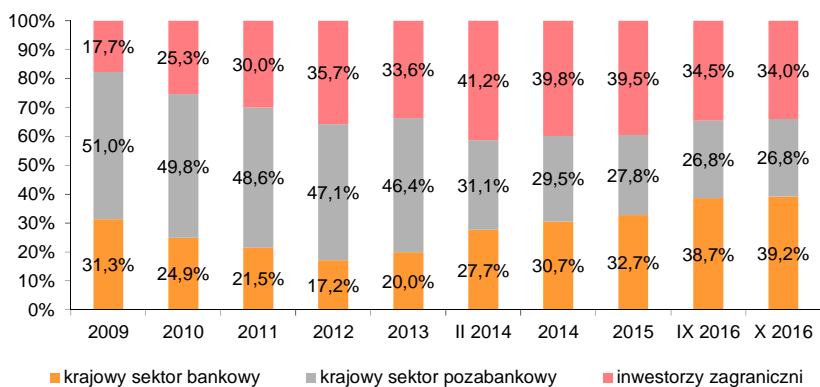
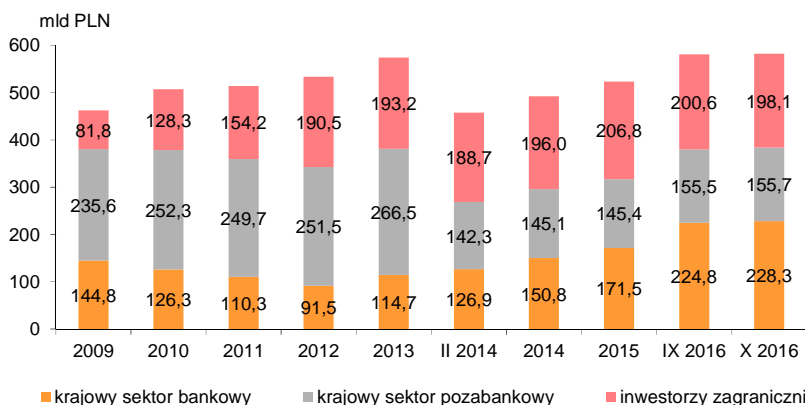

Zadłużenie w krajowych spw w układzie podmiotowym – stan według wartości nominalnej oraz struktura

W październiku 2016 r. rezydenci zwiększyli portfele krajowych spw łącznie o 3,7 mld zł, w tym banki: +3,5 mld zł, inwestorzy pozabankowi: +0,3 mld zł. W przypadku nierezydentów zanotowano spadek zaangażowania o 2,4 mld zł.

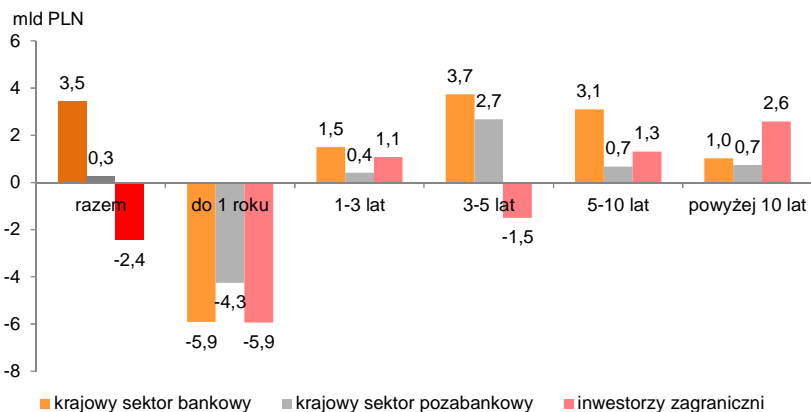
Od początku 2016 r. zmiana zaangażowania w krajowych spw poszczególnych grup inwestorów wyniosła:

- krajowy sektor bankowy: +56,8 mld zł,
- krajowy sektor pozabankowy: +10,3 mld zł,
- inwestorzy zagraniczni: -8,6 mld zł.

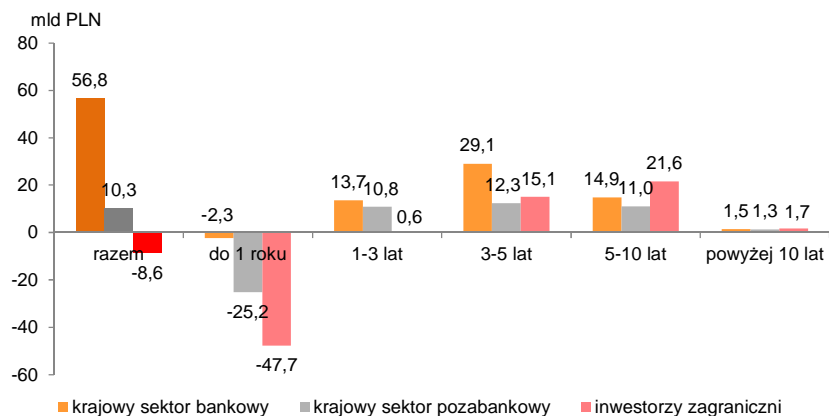
Zmiana portfela krajowych spw według faktycznej zapadalności w układzie podmiotowym w październiku 2016 r. m/m*

W październiku 2016 r. wśród wszystkich głównych grup inwestorów obserwowany był spadek portfela instrumentów poniżej 1 roku, co wynikało przede wszystkim z wykupu obligacji PS1016, a w przypadku sektora pozabankowego także z wykupu obligacji detalicznych KOS. Inwestorzy zwiększali natomiast swoje zaangażowanie w spw z praktycznie wszystkich pozostałych segmentów zapadalności.

Zmiana portfela krajowych spw według faktycznej zapadalności w układzie podmiotowym w 2016 r.*

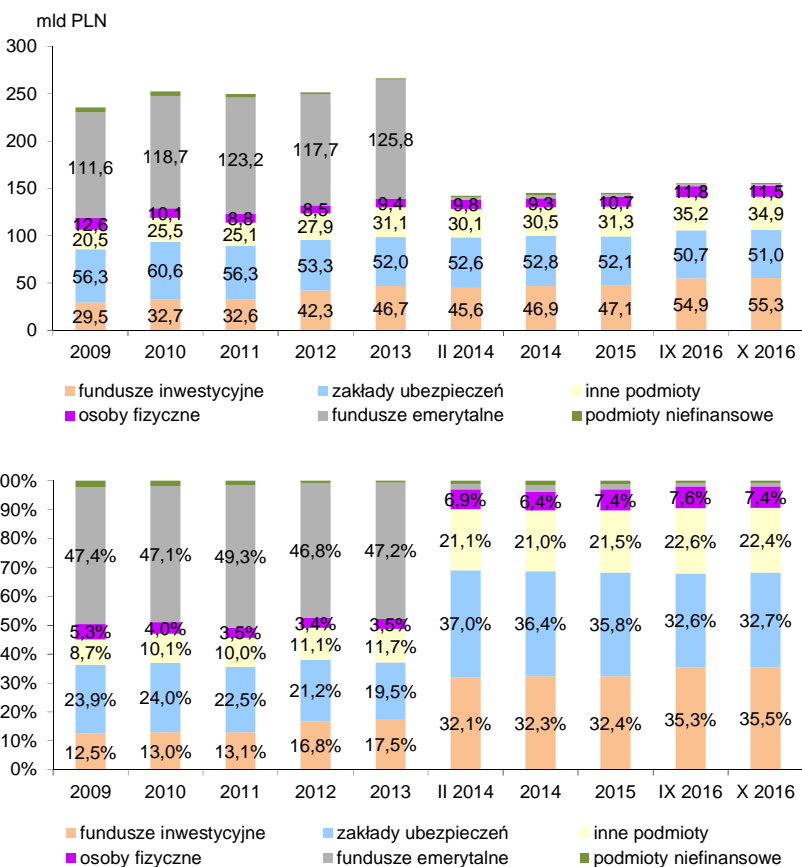
W okresie styczeń–październik 2016 r. widoczny był wyraźny popyt banków krajowych na spw o zapadalności od 1 do 10 lat. Krajowi inwestorzy pozabankowi również zwiększali swoje zaangażowanie w spw głównie z tego segmentu zapadalności, jednocześnie redukując portfel najkrótszych instrumentów. Znaczny spadek zaangażowania w spw o zapadalności poniżej 1 roku widoczny był także w przypadku inwestorów zagranicznych, którzy wykazywali natomiast duże zainteresowanie instrumentami o terminach zapadalności od 3 do 10 lat.

Zadłużenie w krajowych spw wobec krajowego sektora pozabankowego wg podmiotów – stan według wartości nominalnej oraz struktura

Głównymi posiadaczami krajowych spw wśród podmiotów z krajowego sektora pozabankowego są fundusze inwestycyjne (35,5% udziału w październiku 2016 r.), zakłady ubezpieczeń (32,7%) oraz tzw. inne podmioty (22,4%, kategoria ta obejmuje m.in. Bankowy Fundusz Gwarancyjny oraz Fundusz Rezerwy Demograficznej). Istotny udział mają również osoby fizyczne (7,4%).

W październiku 2016 r. zaangażowanie sektora pozabankowego w krajowych spw zwiększyło się o 0,3 mld zł m/m i o 10,3 mld zł względem końca 2015 r. Wzrost portfela w październiku był głównie wypadkową kształtowania się wielkości portfela funduszy inwestycyjnych (+0,3 mld zł), zakładów ubezpieczeń (+0,3 mld zł), innych podmiotów (-0,2 mld zł) i osób fizycznych (-0,2 mld zł). Wzrost od początku roku był głównie wypadkową wzrostu portfela funduszy inwestycyjnych (+8,2 mld zł) i innych podmiotów (+3,6 mld zł) oraz spadku zaangażowania zakładów ubezpieczeń (-1,1 mld zł).

* Zmiany wynikające z przepływów, tj. z wyłączeniem zmian klasyfikacji spw do poszczególnych segmentów faktycznej zapadalności wynikających z upływu czasu.

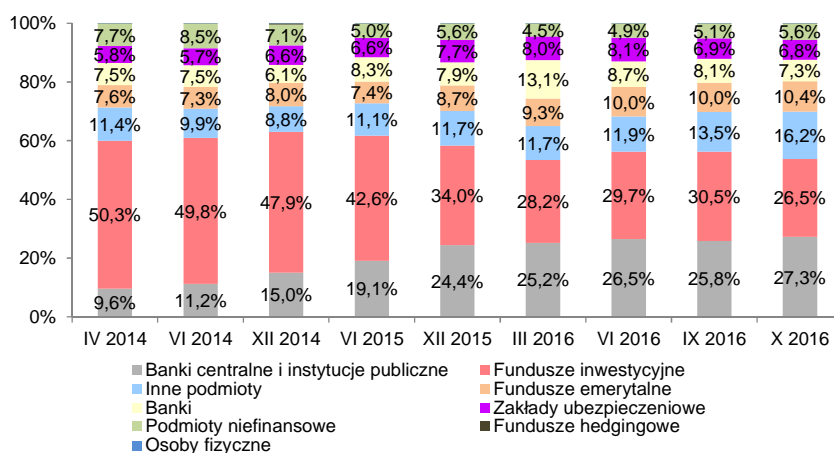
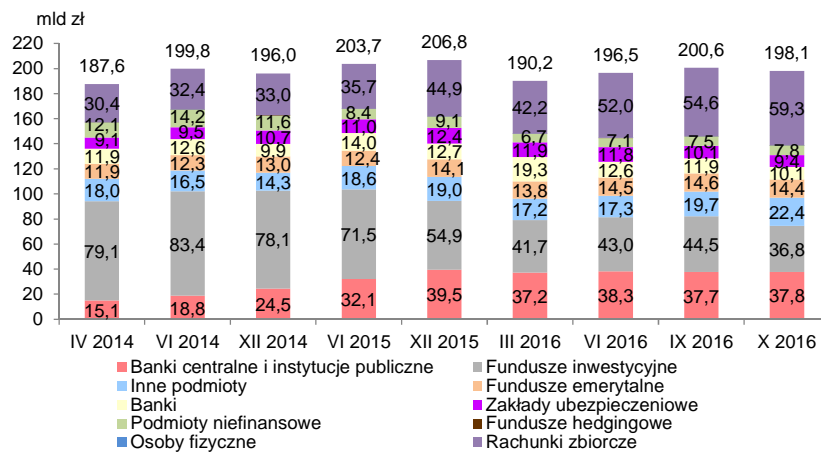
Zadłużenie w krajowych spw wobec inwestorów zagranicznych wg podmiotów – stan według wartości nominalnej oraz struktura*

Struktura podmiotowa zadłużenia w krajowych spw w posiadaniu inwestorów zagranicznych jest mocno zdywersyfikowana, z dominującą rolą stabilnych inwestorów instytucjonalnych:

- banków centralnych i instytucji publicznych – w październiku 2016 r. po raz pierwszy odkad dostępne są szczegółowe dane, tj. od kwietnia 2014 r., ta grupa inwestorów miała największy udział w zadłużeniu spośród wszystkich inwestorów instytucjonalnych – łącznie 27,3%,
- funduszy inwestycyjnych (26,5%),
- funduszy emerytalnych (10,4%),
- zakładów ubezpieczeń (6,8%).

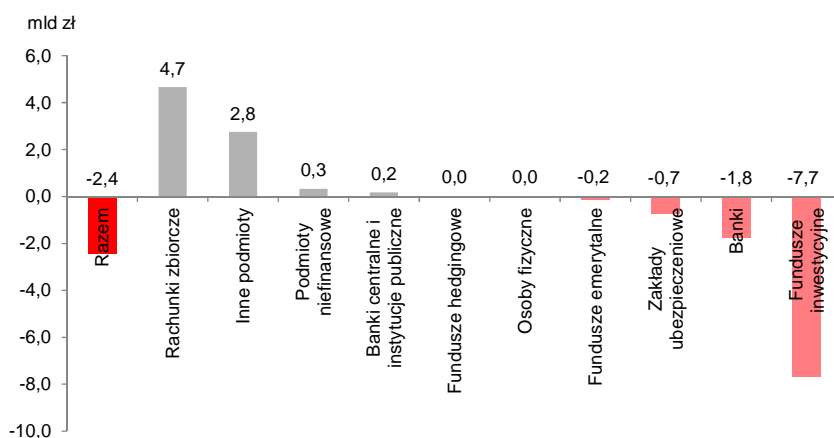
Znacząca część zadłużenia w krajowych spw wobec inwestorów zagranicznych zarejestrowana jest na rachunkach zbiorczych (59,3 mld zł), które umożliwiają inwestorom nabywanie spw bez konieczności posiadania odrębnego rachunku w kraju.

*) Struktura procentowa nie uwzględnia rachunków zbiorczych.

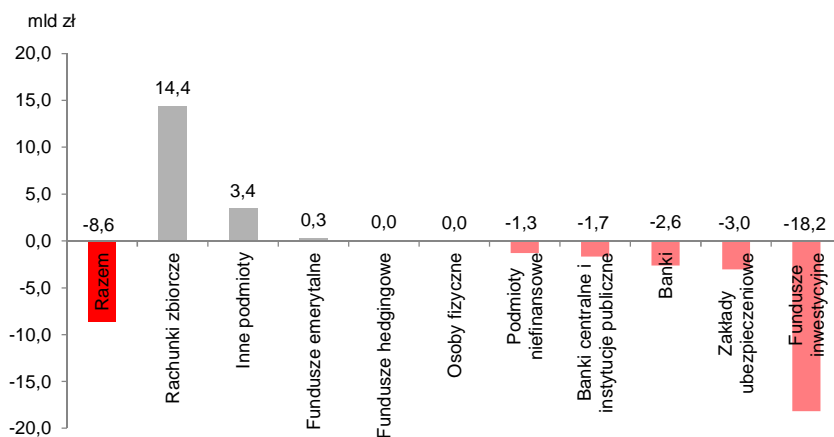
Zmiana zadłużenia w krajowych spw wobec inwestorów zagranicznych wg podmiotów w październiku 2016 r. m/m

W październiku 2016 r. zadłużenie w krajowych spw w posiadaniu inwestorów zagranicznych zmniejszyło się o 2,4 mld zł. Było to przede wszystkim wypadkową zmniejszenia portfela funduszy inwestycyjnych (-7,7 mld zł, w tym ze Stanów Zjednoczonych: -6,4 mld zł, z Luksemburga: -1,7 mld zł) oraz wzrostu zadłużenia zarejestrowanego na rachunkach zbiorczych (+4,7 mld zł).

Zmiana zadłużenia w krajowych spw wobec inwestorów zagranicznych wg podmiotów w 2016 r.

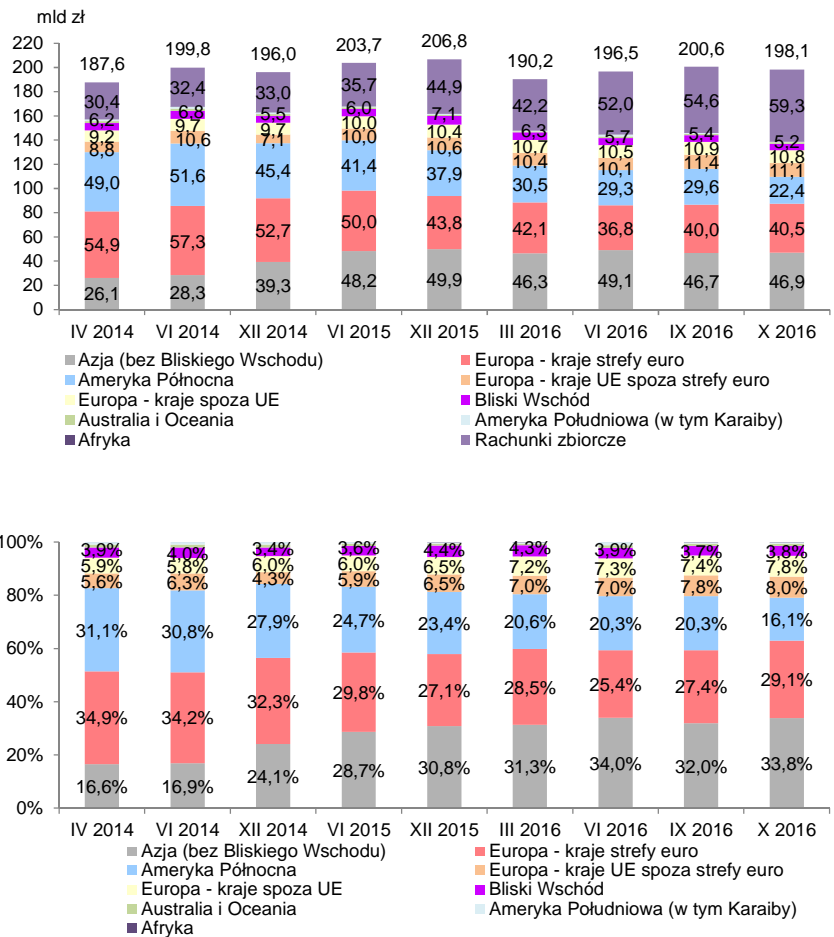
W okresie styczeń-październik 2016 r. inwestorzy zagraniczni zmniejszyli swoje portfele krajowych spw o 8,6 mld zł. Zmniejszenie zaangażowania obserwowano przede wszystkim w przypadku funduszy inwestycyjnych (-18,2 mld zł, głównie ze Stanów Zjednoczonych i z Luksemburga). Wzrost portfela spw zanotowano niemal wyłącznie na rachunkach zbiorczych (+14,4 mld zł).

Zadłużenie w krajowych spw wobec inwestorów zagranicznych wg regionów – stan według wartości nominalnej oraz struktura*

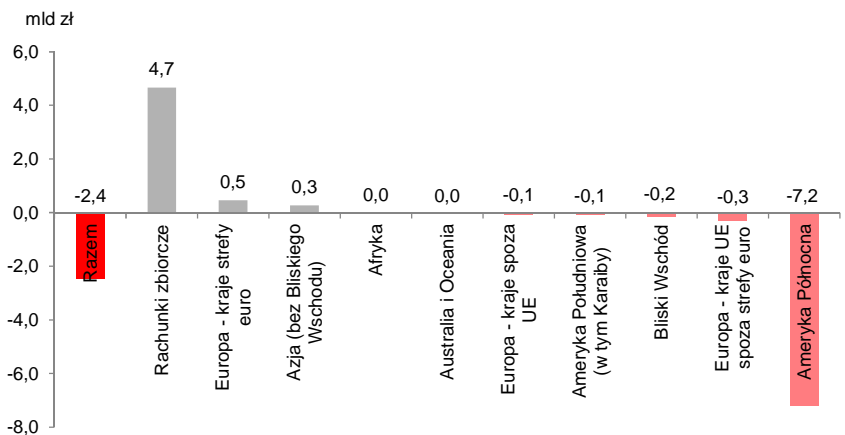
Struktura geograficzna inwestorów zagranicznych posiadających krajowe spw jest mocno zdywersyfikowana. W październiku 2016 r. największy udział w zadłużeniu mieli nierezydenci z Azji – 33,8%, co odpowiadało zadłużeniu w wysokości 46,9 mld zł, z czego 25,8 mld zł znajdowało się w portfelach azjatyckich banków centralnych, a 18,8 mld zł w portfelach inwestorów z Japonii. Drugi największy udział w zadłużeniu mieli nierezydenci z krajów strefy euro – 29,1% (40,5 mld zł, w tym nierezydenci z Luksemburga: 17,9 mld zł, Irlandii: 7,1 mld zł, Niemiec: 5,6 mld zł). Istotny udział w zadłużeniu w krajowych spw wobec nierezydentów mieli także inwestorzy z Ameryki Północnej (16,1%, co odpowiadało zaangażowaniu w wysokości 22,4 mld zł, z czego 21,6 mld zł znajdowało się w portfelach nierezydentów ze Stanów Zjednoczonych). Inwestorzy z pozostałych regionów stanowili 20,9%.

*) Struktura procentowa nie uwzględnia rachunków zbiorczych.

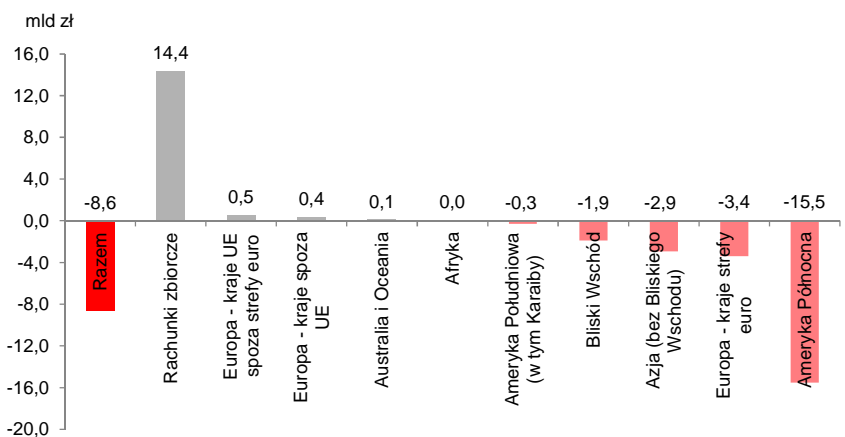
Zmiana zadłużenia w krajowych spw wobec inwestorów zagranicznych wg regionów w październiku 2016 r. m/m

W październiku 2016 r. do spadku zadłużenia wobec nierezydentów w krajowych spw przyczyniło się przede wszystkim zmniejszenie zaangażowania przez inwestorów z Ameryki Północnej (-7,2 mld zł, w tym ze Stanów Zjednoczonych: -7,1 mld zł). Wzrost portfela spw zanotowano głównie na rachunkach zbiorczych (+4,7 mld zł).

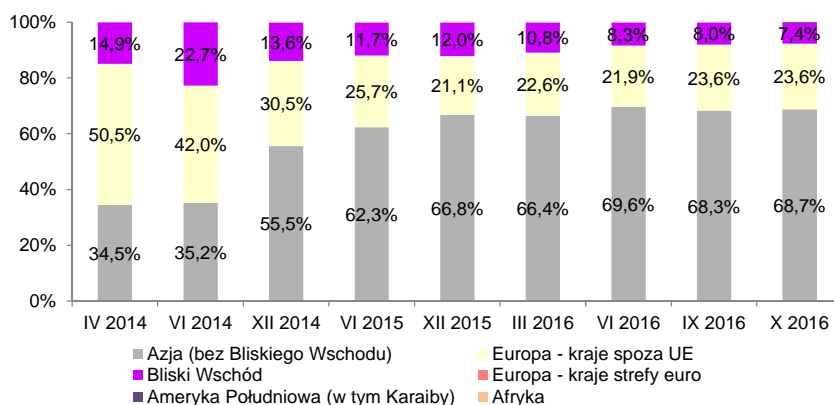
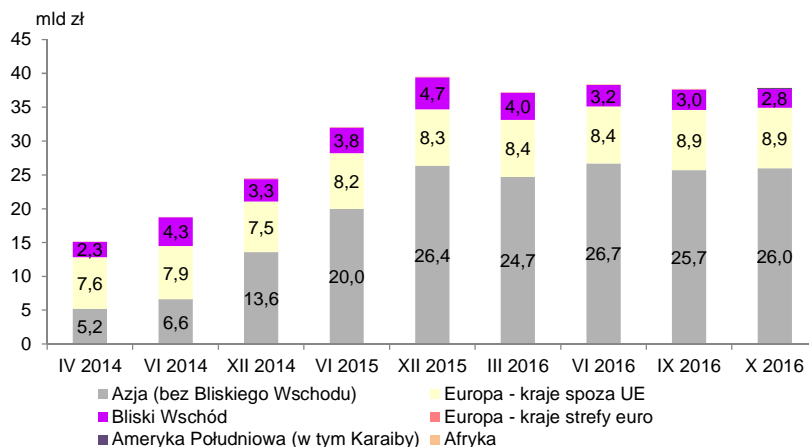
Zmiana zadłużenia w krajowych spw wobec inwestorów zagranicznych wg regionów w 2016 r.

W okresie styczeń-październik 2016 r. zmniejszenie zaangażowania nierezydentów w krajowych spw wynikało przede wszystkim ze zmniejszenia portfela przez inwestorów z Ameryki Północnej (-15,5 mld zł, w tym ze Stanów Zjednoczonych: -15,2 mld zł). Wzrost portfela odnotowano prawie wyłącznie na rachunkach zbiorczych (+14,4 mld zł).

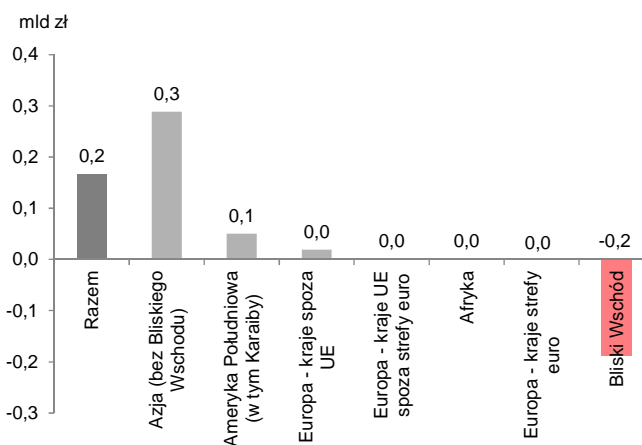
Zadłużenie w krajowych spw wobec zagranicznych banków centralnych i instytucji publicznych wg regionów – stan według wartości nominalnej oraz struktura

W strukturze zadłużenia w krajowych spw wobec zagranicznych banków centralnych i instytucji publicznych dominują podmioty pochodzące z Azji (68,7% udziału w październiku 2016 r.). Istotnymi nabywcami krajowych spw są także banki centralne i instytucje publiczne z krajów europejskich spoza UE (23,6% udziału, przy utrzymującym się stabilnym zaangażowaniu w wysokości ok. 8-9 mld zł) oraz z Bliskiego Wschodu (7,4%).

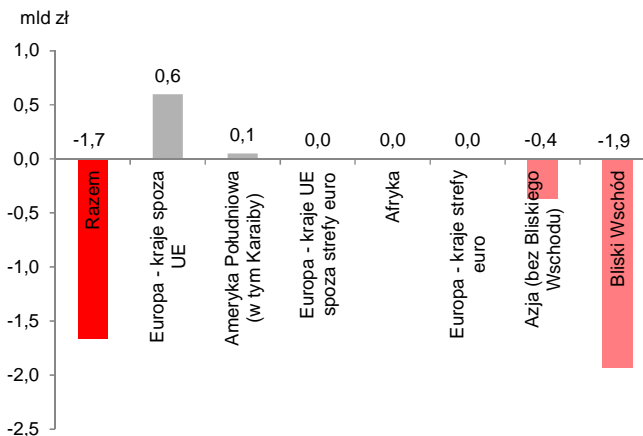
Zmiana zadłużenia w krajowych spw wobec zagranicznych banków centralnych i instytucji publicznych wg regionów w październiku 2016 r. m/m

W październiku 2016 r. zadłużenie w krajowych spw w posiadaniu zagranicznych banków centralnych i instytucji publicznych zwiększyło się o 0,2 mld zł. Było to przede wszystkim wypadkową wzrostu portfela inwestorów z Azji (+0,3 mld zł) i Ameryki Południowej (+0,1 mld zł) oraz zmniejszenia zaangażowania nierezydentów z Bliskiego Wschodu (-0,2 mld zł).

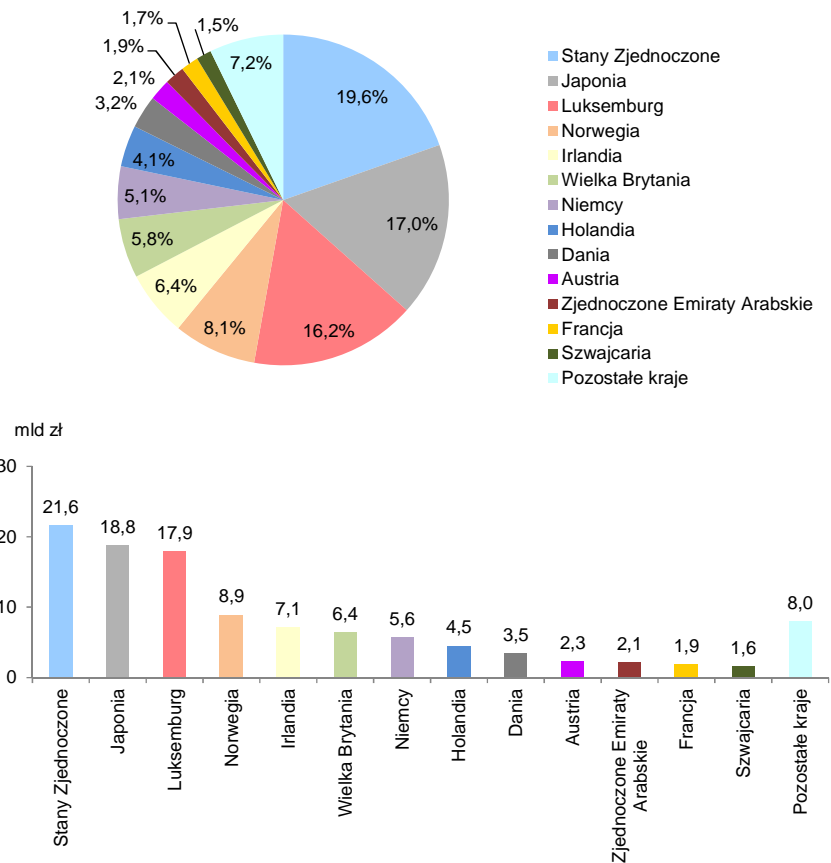
Zmiana zadłużenia w krajowych spw wobec zagranicznych banków centralnych i instytucji publicznych wg regionów w 2016 r.

W okresie styczeń-październik 2016 r. zanotowano spadek zaangażowania banków centralnych i instytucji publicznych w krajowych spw (-1,7 mld zł). Było to przede wszystkim wypadkową zmniejszenia portfela przez podmioty z Bliskiego Wschodu (-1,9 mld zł) i Azji (-0,4 mld zł) oraz wzrostu zaangażowania inwestorów z krajów europejskich spoza UE (+0,6 mld zł).

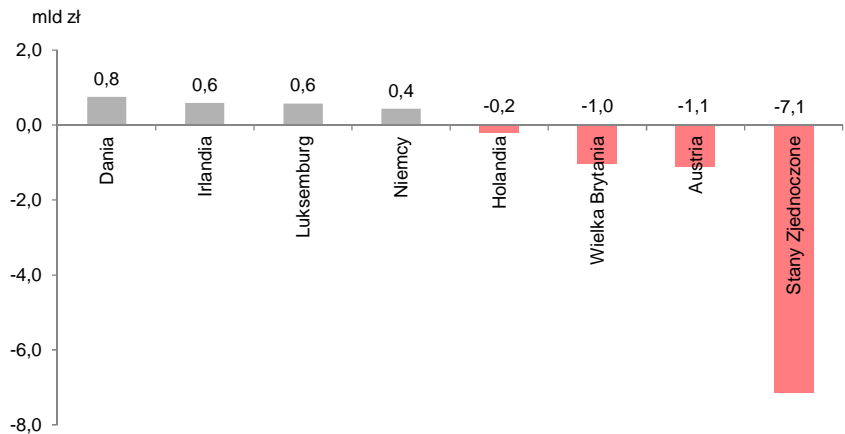
Zadłużenie w krajowych spw wobec inwestorów zagranicznych w październiku 2016 r. wg krajów* – struktura i stan według wartości nominalnej

W październiku 2016 r. krajowe spw znajdowały się w portfelach inwestorów zagranicznych z 57 krajów, co potwierdza wysoką dywersyfikację struktury nierzysdentów. Największy udział w zadłużeniu miały podmioty z USA (19,6%, w tym głównie fundusze inwestycyjne: 9,5% udziału w zadłużeniu nierzysdentów w krajowych spw), Japonii (17,0%, w tym przede wszystkim zakłady ubezpieczeń: 8,0%), Luksemburga (16,2%, w tym głównie fundusze inwestycyjne: 8,8%), Norwegii (8,1% – niemal wyłącznie instytucje publiczne), Irlandii (6,4%, w tym głównie fundusze inwestycyjne: 5,8%), Wielkiej Brytanii (5,8%, w tym fundusze inwestycyjne: 2,3%, banki komercyjne: 1,4%) oraz Niemiec (5,1%, w tym fundusze inwestycyjne: 2,5%, inne podmioty: 1,6%).

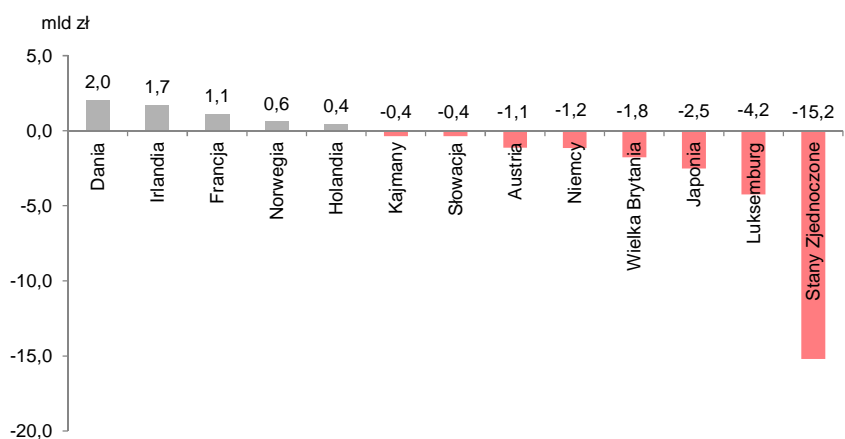
Zmiana zadłużenia w krajowych spw wobec inwestorów zagranicznych wg krajów* w październiku 2016 r. m/m**

W październiku 2016 r. zmniejszenie zaangażowania nierzysdentów w krajowe spw w największym stopniu wynikało ze spadku portfela inwestorów ze Stanów Zjednoczonych (-7,1 mld zł, przede wszystkim fundusze inwestycyjne: -6,4 mld zł).

Zmiana zadłużenia w krajowych spw wobec inwestorów zagranicznych wg krajów* w 2016 r.***

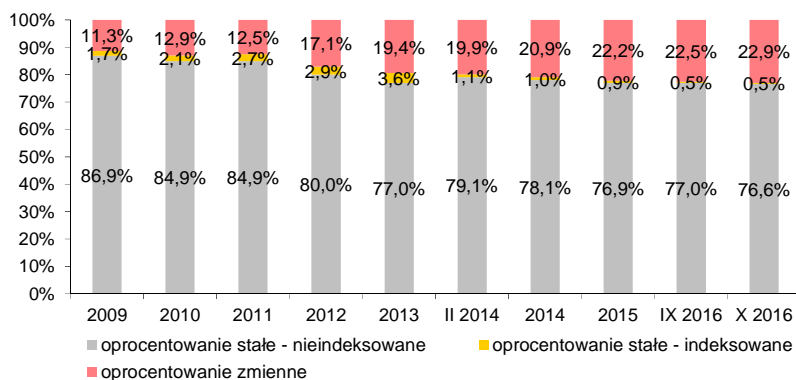
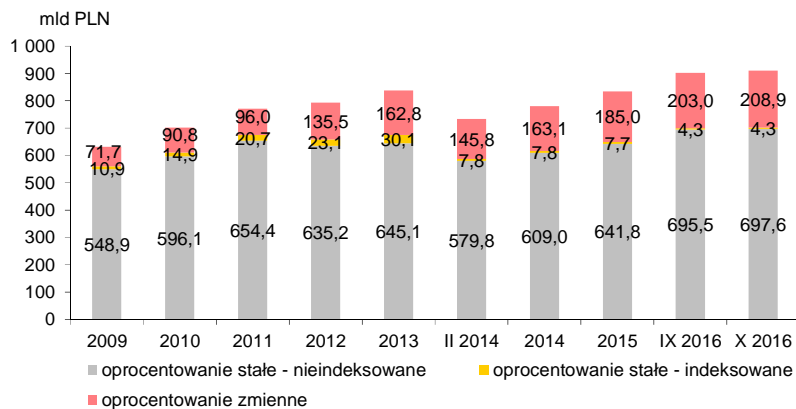
Zmniejszenie zaangażowania inwestorów zagranicznych w krajowe spw w okresie styczeń-październik 2016 r. dotyczyło przede wszystkim nierzysdentów ze Stanów Zjednoczonych (-15,2 mld zł) oraz Luksemburga (-4,2 mld zł) – głównie fundusze inwestycyjne.

*) Bez rachunków zbiorczych i banków centralnych.
 **) Wykres przedstawia kraje o zmianie zadłużenia w wysokości co najmniej 0,2 mld PLN.
 ***) Wykres przedstawia kraje o zmianie zadłużenia w wysokości co najmniej 0,4 mld PLN.

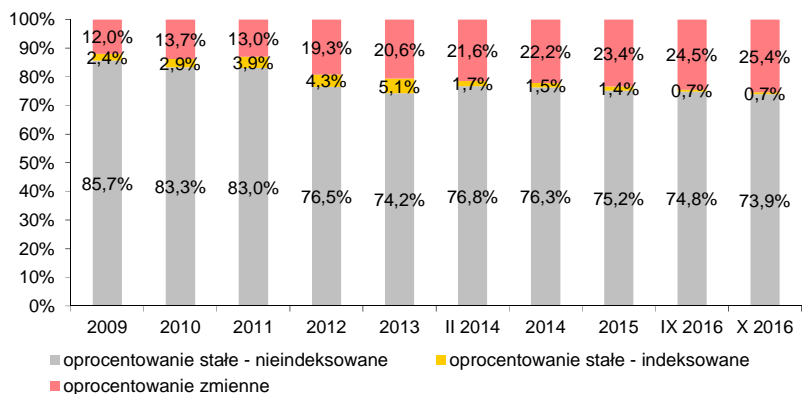
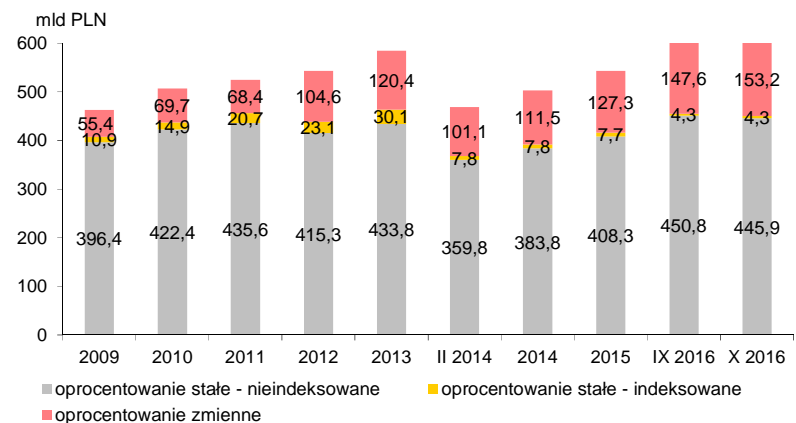
Zadłużenie SP wg rodzaju oprocentowania i indeksacji – stan według wartości nominalnej oraz struktura

W strukturze zadłużenia SP dominują instrumenty o stałym oprocentowaniu – w październiku 2016 r. ich udział wyniósł 77,1%. Udział instrumentów o zmiennym oprocentowaniu wyniósł 22,9%, co oznaczało wzrost o 0,4 pkt proc. m/m i o 0,8 pkt proc. wobec końca 2015 r. Wzrost udziału w październiku był głównie wypadkową wykupu stałoprocentowej obligacji PS1016 i emisji dwóch obligacji o stałym oprocentowaniu nominowanych w euro. Zwiększanie roli długu o zmiennym oprocentowaniu w latach 2012-2016 sprzyjało obniżaniu kosztów obsługi długu.

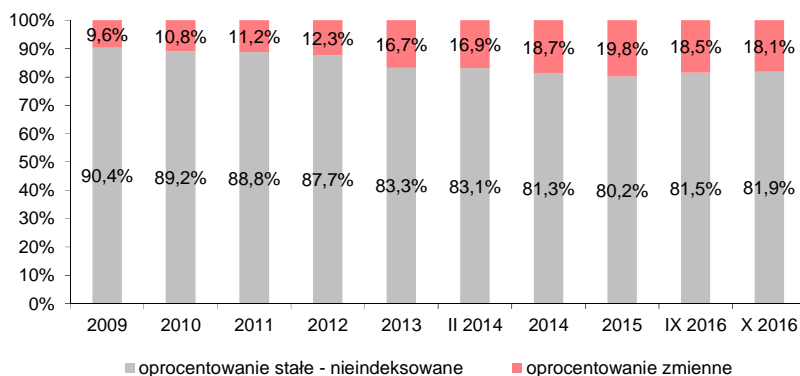
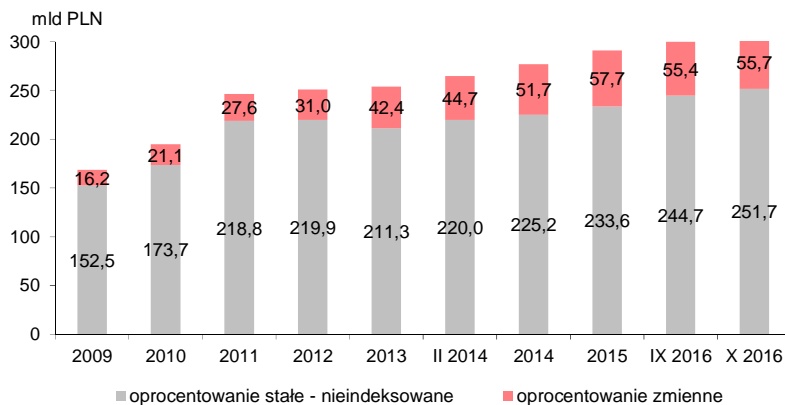
Zadłużenie krajowe SP wg rodzaju oprocentowania i indeksacji – stan według wartości nominalnej oraz struktura

W październiku 2016 r. udział długu o zmiennym oprocentowaniu w długu krajowym wyniósł 25,4%, tj. zwiększył się o 0,9 pkt proc. m/m i o 2,0 pkt proc. wobec końca 2015 r. Wzrost udziału w październiku był przede wszystkim wynikiem dodatniego salda emisji rynkowych spw o zmiennym oprocentowaniu, przy ujemnym saldzie instrumentów stałoprocentowych (efekt wykupu obligacji PS1016).

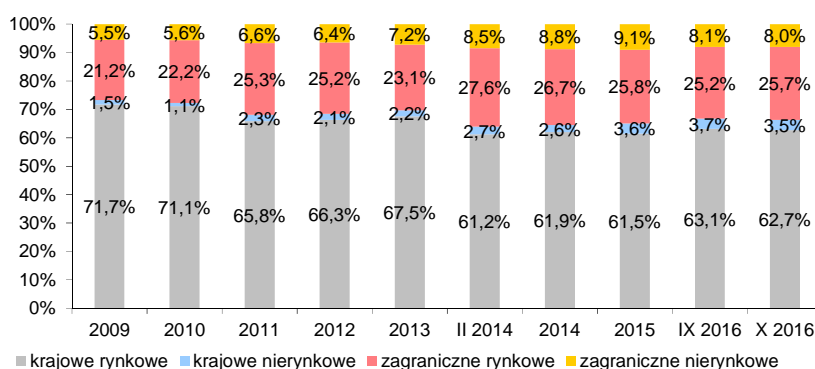
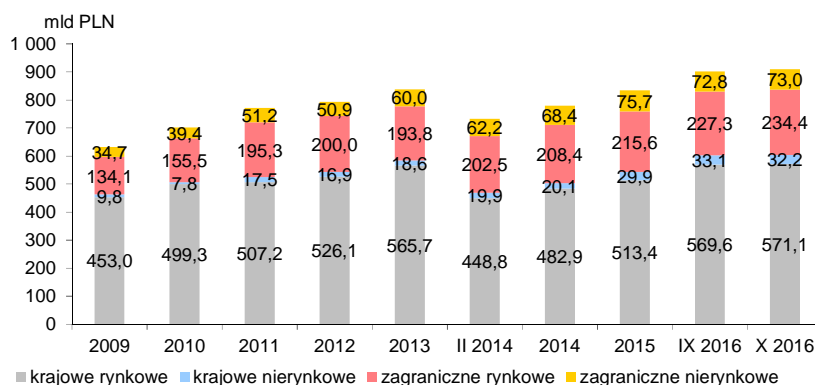
Zadłużenie zagraniczne SP wg rodzaju oprocentowania i indeksacji – stan według wartości nominalnej oraz struktura

W październiku 2016 r. udział instrumentów o zmiennym oprocentowaniu w długu zagranicznym wyniósł 18,1%, tj. zmniejszył się o 0,3 pkt proc. m/m i o 1,7 pkt proc. wobec końca 2015 r. Spadek udziału w październiku wynikał przede wszystkim z emisji dwóch serii obligacji o stałym oprocentowaniu na rynku euro. Od września 2015 r. dług o zmiennym oprocentowaniu stanowią wyłącznie kredyty z międzynarodowych instytucji finansowych, wykorzystywane ze względu na atrakcyjne warunki finansowania.

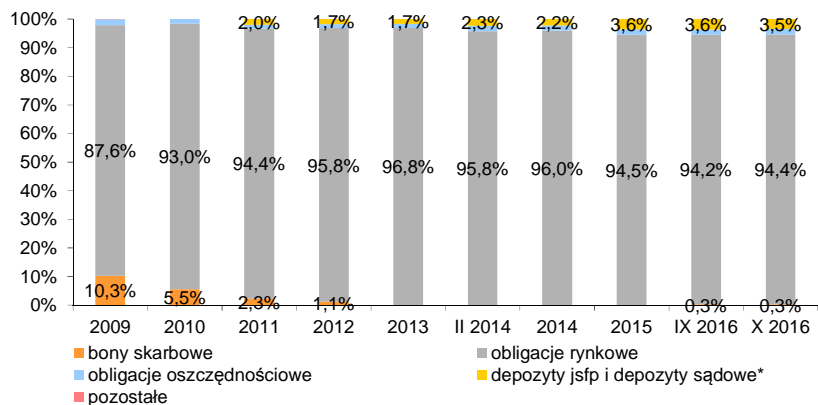
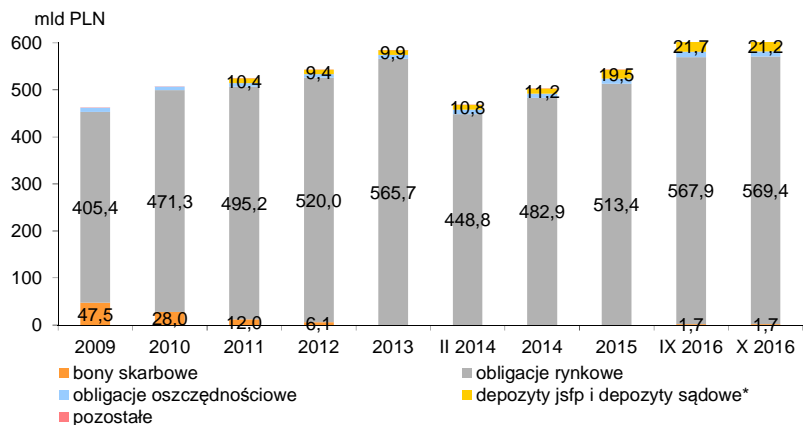
Zadłużenie SP wg rodzaju instrumentu – stan według wartości nominalnej oraz struktura

W strukturze długu SP dominują rynkowe spw (88,4% udziału w październiku 2016 r.), w tym przede wszystkim instrumenty wyemitowane na rynku krajowym (62,7%). Uzupełniającym źródłem finansowania są instrumenty nierynkowe, tj. kredyty z międzynarodowych instytucji finansowych, krajowe obligacje oszczędnościowe, a także depozyty przyjmowane w ramach konsolidacji zarządzania płynnością.

Zadłużenie krajowe SP wg rodzaju instrumentu – stan według wartości nominalnej oraz struktura

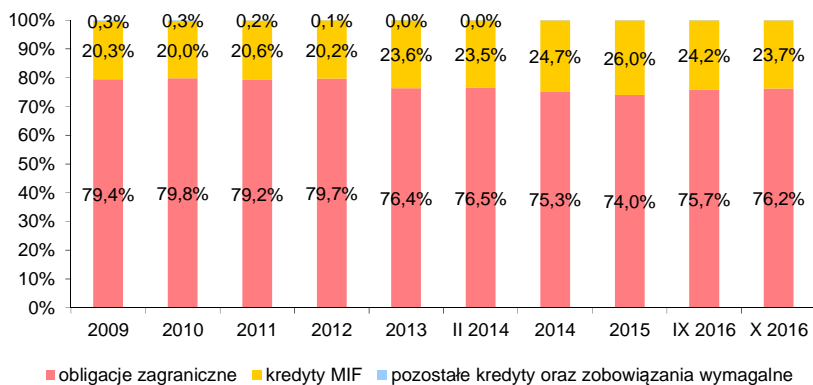
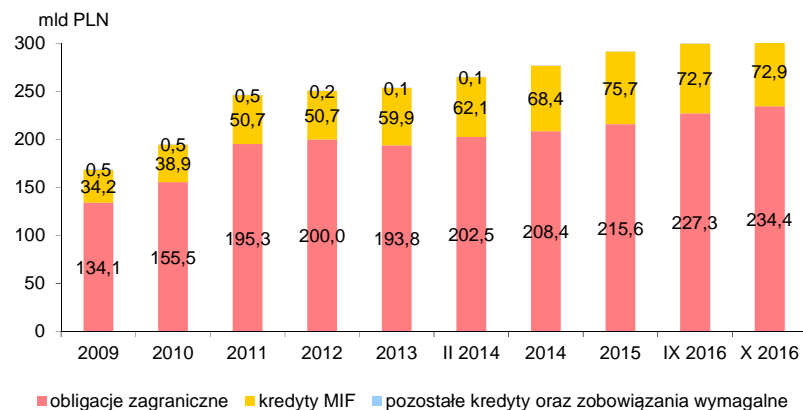
Zdecydowanie dominującą część krajowego długu SP stanowią obligacje rynkowe – ich udział w październiku 2016 r. wyniósł 94,4%. Uzupełniającym, stabilnym źródłem finansowania są obligacje oszczędnościowe, a także depozyty przyjęte od jsfp i depozyty sądowe*, których łączny udział wyniósł 3,5%. Na koniec października w skład długu krajowego wchodziła także jedna seria bonów skarbowych zapadająca w listopadzie 2016 r. (0,3% zadłużenia).

*1) Depozyty przyjęte od jsfp posiadających osobowość prawną oraz depozyty sądowe od jsfp posiadających osobowość prawną i podmiotów spoza sfp

Zadłużenie zagraniczne SP wg rodzaju instrumentu – stan według wartości nominalnej oraz struktura

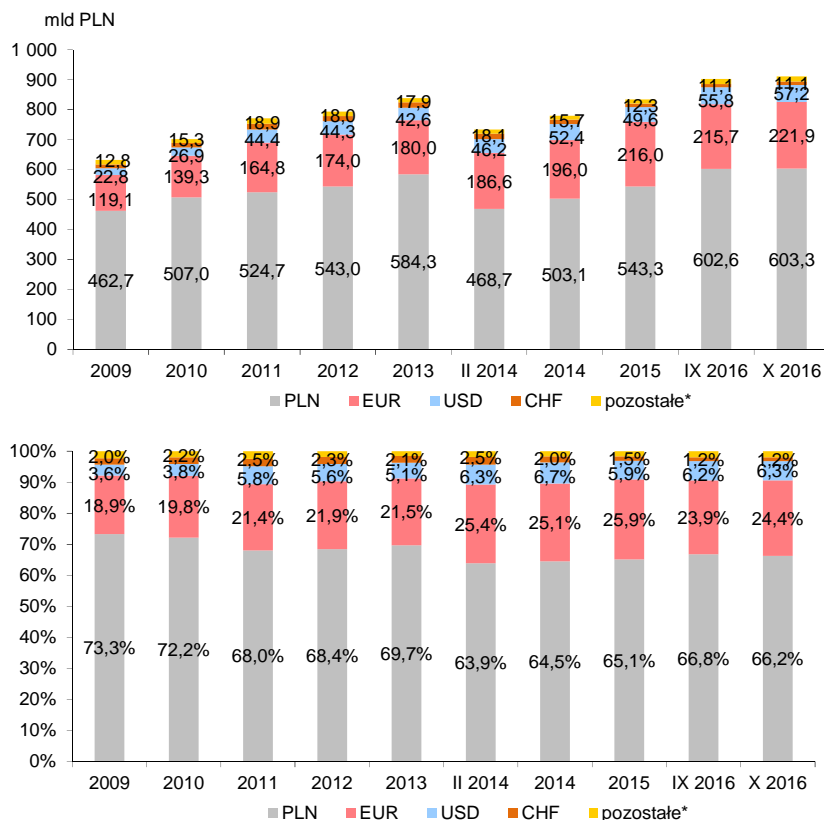
W strukturze długu zagranicznego dominują obligacje wyemitowane na rynki zagraniczne (76,2% udziału w październiku 2016 r.), istotny udział mają kredyty z międzynarodowych instytucji finansowych (23,7%). W październiku udział obligacji zwiększył się o 0,5 pkt proc., co wynikało z emisji obligacji EUR1028 i EUR1046.

Zadłużenie SP wg rodzaju waluty – stan według wartości nominalnej oraz struktura

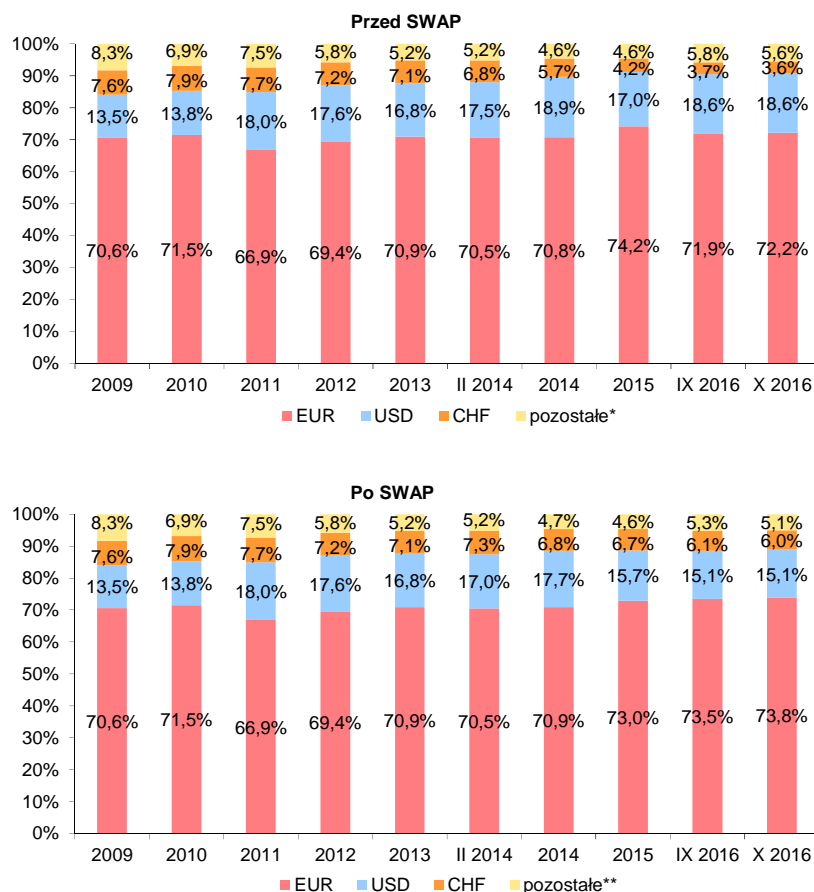
Zgodnie z założeniami strategii zarządzania długiem, głównym źródłem finansowania potrzeb pożyczkowych budżetu państwa jest rynek krajowy. Zadłużenie nominowane w złotych w październiku 2016 r. wyniosło 66,2% wobec 66,8% we wrześniu 2016 r. i 65,1% na koniec 2015 r. Udział długu w pozostałych walutach zmienił się następująco:

- EUR – wzrost o 0,5 pkt proc. m/m i spadek o 1,5 pkt proc. względem końca 2015 r.,
- USD – wzrost o 0,1 pkt proc. m/m i o 0,3 pkt proc. względem końca 2015 r.,
- CHF – brak zmian m/m i spadek o 0,3 pkt proc. wobec końca 2015 r.,
- JPY – brak zmian m/m i wzrost o 0,1 pkt proc. względem końca 2015 r.
- CNY – brak zmian m/m.

Struktura walutowa zadłużenia zagranicznego SP – bez uwzględnienia transakcji SWAP i po ich uwzględnieniu

W październiku 2016 r. udział zadłużenia nominowanego w EUR w długu w walutach obcych, po uwzględnieniu transakcji pochodnych, wyniósł 73,8%, pozostając powyżej minimalnego poziomu 70% przyjętego w strategii zarządzania długiem. Udział EUR zwiększył się o 0,3 pkt proc. m/m, co wynikało przede wszystkim z emisji obligacji nominowanych w EUR.

*) JPY (od 2010 r.) oraz CNY (od sierpnia 2016 r.), do 2009 r. kategoria *pozostałe* zawierała również GBP.

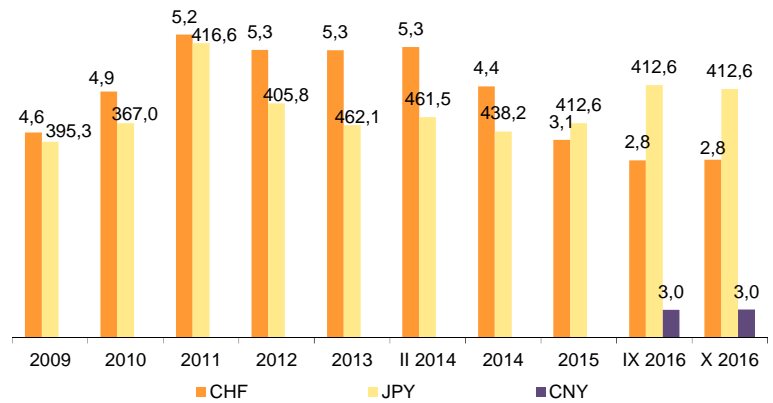
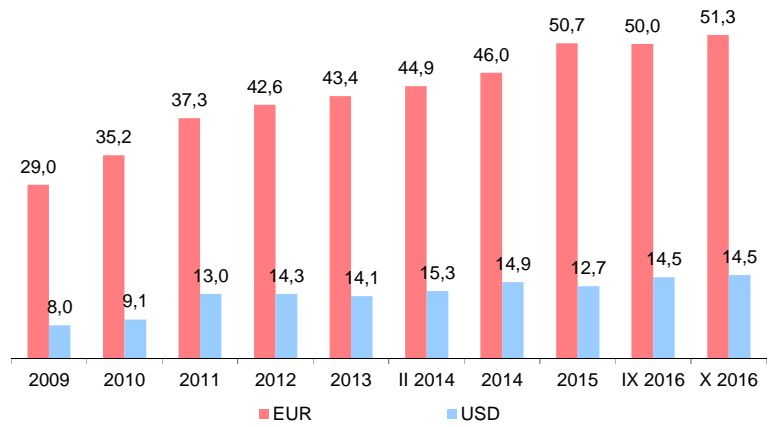
**) JPY (od 2010 r., wcześniej do 2009 r. kategoria *pozostałe* zawierała również GBP).

Zadłużenie zagraniczne SP w mld waluty emisji**)

Na koniec października 2016 r. wartość nominalna zadłużenia nominowanego w EUR zwiększyła się o 1,3 mld EUR, do poziomu 51,3 mld EUR. Zadłużenie nominowane w USD, CHF, JPY i CNY pozostało bez zmian względem poprzedniego miesiąca i wyniosło odpowiednio 14,5 mld USD, 2,8 mld CHF, 412,6 mld JPY oraz 3,0 mld CNY.

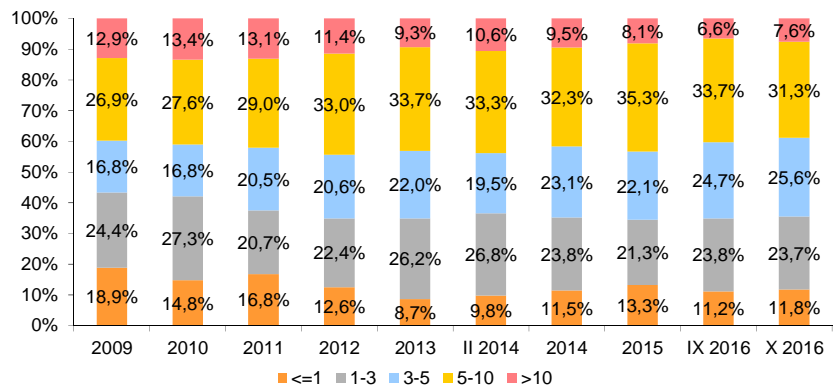
*) Wykresy przedstawiają zadłużenie bez uwzględnienia transakcji SWAP, a także nie obejmują zadłużenia w GBP, spłaconego w XI 2010 r.

**) Wysokość zadłużenia jest podawana na wykresach w walutach oryginalnych, natomiast w celu zachowania porównywalności proporcje kolumn odpowiadają zadłużeniu przeliczonemu na PLN.

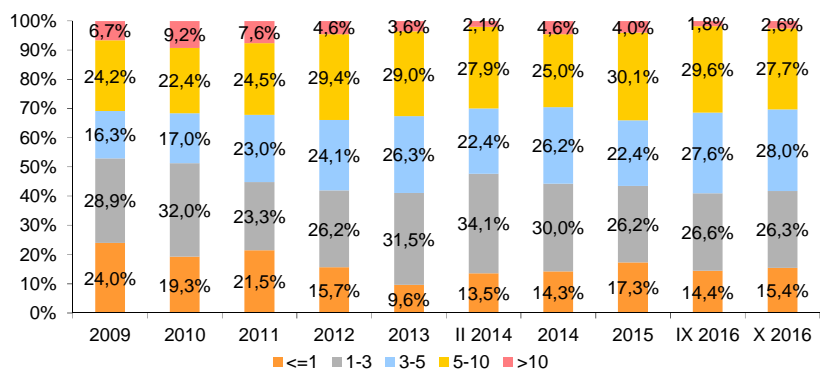
Zadłużenie SP wg faktycznych terminów wykupu (w latach)

W październiku 2016 r. zadłużenie o najdłuższych terminach zapadalności (tj. powyżej 5 lat) stanowiło łącznie 38,9% długu SP, tj. zmniejszyło się o 1,4 pkt proc. m/m (co było głównie wypadkową zmian w strukturze długu krajowego oraz zmiany klasyfikacji obligacji EUR1021) i o 4,5 pkt proc. wobec końca 2015 r. Zadłużenie o zapadalności poniżej 1 roku wyniosło 11,8%, tj. zwiększyło się o 0,6 pkt proc. m/m (co było głównie wynikiem zmian w strukturze długu krajowego) i jednocześnie zmniejszyło się o 1,5 pkt proc. względem końca 2015 r.

Zadłużenie krajowe SP wg faktycznych terminów wykupu (w latach)

W październiku 2016 r. udział zadłużenia krajowego o zapadalności powyżej 5 lat wyniósł 30,3%, co oznaczało spadek o 1,2 pkt proc. m/m (przede wszystkim w wyniku zmiany klasyfikacji obligacji DS1021) i o 3,8 pkt proc. wobec końca 2015 r. Udział długu o terminie wykupu poniżej 1 roku wyniósł 15,4%, tj. zwiększył się o 1,0 pkt proc. m/m (co było głównie wypadkową wykupów długu oraz zmiany klasyfikacji obligacji DS1017) i jednocześnie zmniejszył się o 1,9 pkt proc. w porównaniu z końcem 2015 r.

Średnia zapadalność zadłużenia SP

W październiku 2016 r. średnia zapadalność (ATM – average time to maturity) długu SP wyniosła 5,36 roku (wzrost o 0,11 roku m/m i o 0,14 roku wobec końca 2015 r.), pozostając na poziomie zgodnym z założeniami strategii zarządzania długiem, tj. zbliżonym do 5 lat. ATM długu krajowego wydłużyło się o 0,08 roku, do 4,47 roku, co wynikało przede wszystkim z wykupu obligacji PS1016. Zgodnie ze strategią zarządzania długiem zakładano utrzymywanie ATM długu krajowego na poziomie nie niższym niż 4 lata, a docelowo jego wydłużenie do 4,5 roku. W październiku 2016 r. ATM długu zagranicznego wydłużyło się o 0,13 roku (przede wszystkim w efekcie emisji długoterminowych obligacji na rynku euro), pozostając na bezpiecznym poziomie 7,02 roku.

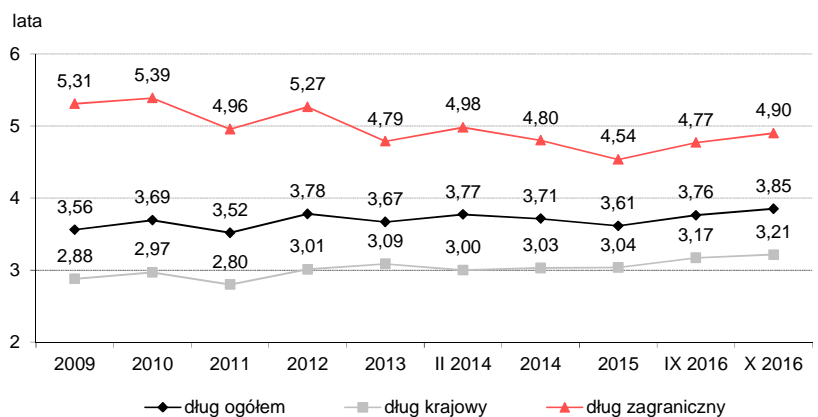
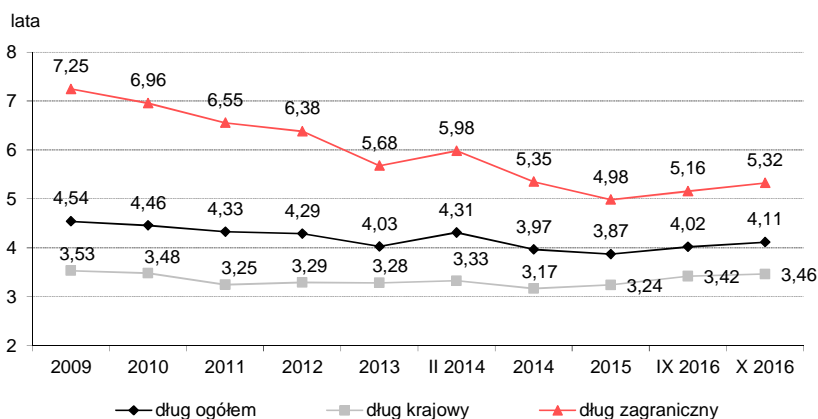
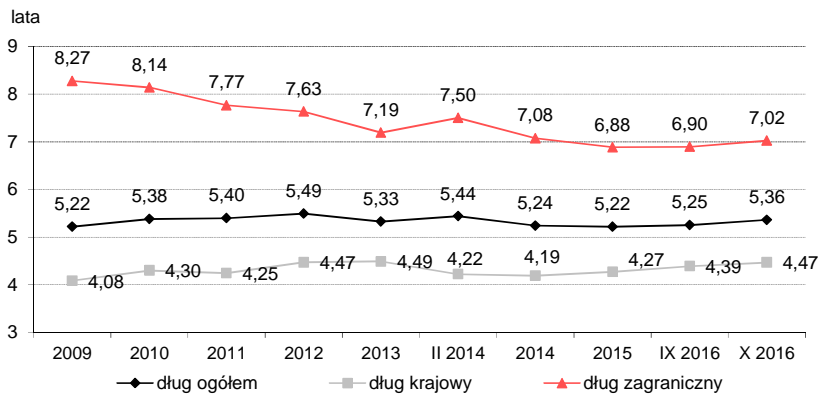
ATR zadłużenia SP

W październiku 2016 r. wskaźnik ATR (ang. average time to refixing) zadłużenia SP wyniósł 4,11 roku (wzrost o 0,09 roku m/m i o 0,24 roku wobec końca 2015 r.). Wzrost ATR w październiku był wynikiem wydłużenia się ATR zarówno długu krajowego (o 0,04 roku, do 3,46 roku), jak i długu zagranicznego (o 0,17 roku, do 5,32 roku). Wzrost ATR obydwu kategorii długu był przede wszystkim pochodną wydłużenia się ATM oraz zmian udziału długu o zmiennym oprocentowaniu. Zgodnie z założeniami strategii zarządzania długiem, ATR zadłużenia krajowego SP w październiku 2016 r. pozostawało w przedziale 2,8-3,8 roku.

Duration zadłużenia SP*

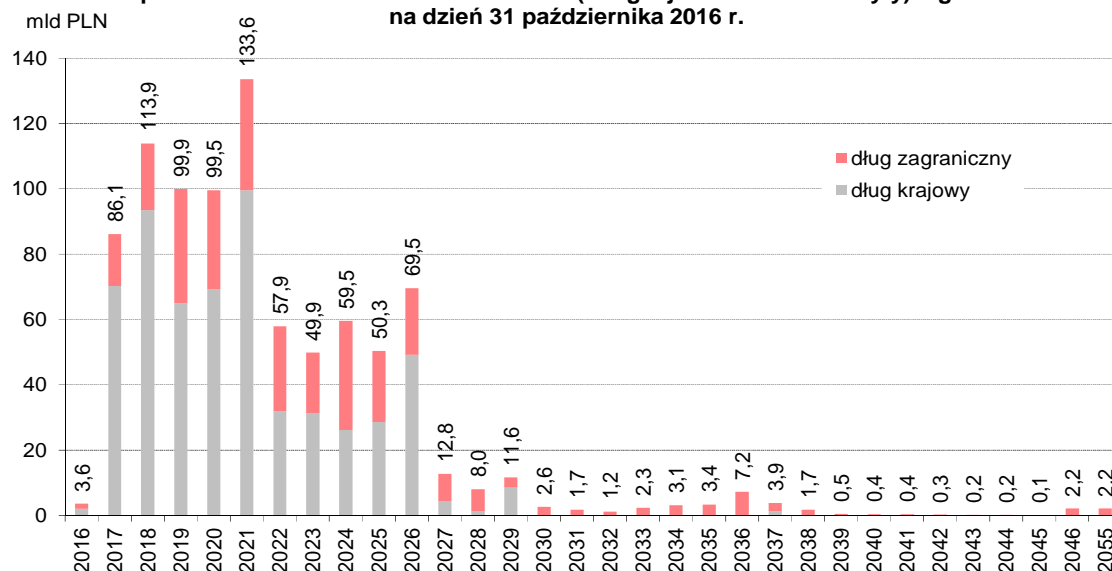
Duration długu SP w październiku 2016 r. wyniosło 3,85 roku, tj. wydłużyło się o 0,09 roku m/m i o 0,24 roku względem końca 2015 r. Wzrost duration w październiku był wynikiem wydłużenia się duration zarówno długu krajowego (o 0,04 roku, do 3,21 roku), jak i długu zagranicznego (o 0,13 roku, do 4,90 roku). Wpływ na poziom duration obydwu kategorii długu miał przede wszystkim wzrost ATR, a w przypadku długu zagranicznego także wzrost rentowności obligacji na rynku EUR i USD (skracający duration).

Zarówno wskaźnik ATR, jak i duration wskazują, że ryzyko stopy procentowej zadłużenia SP w 2016 r. utrzymuje się na stabilnym poziomie.

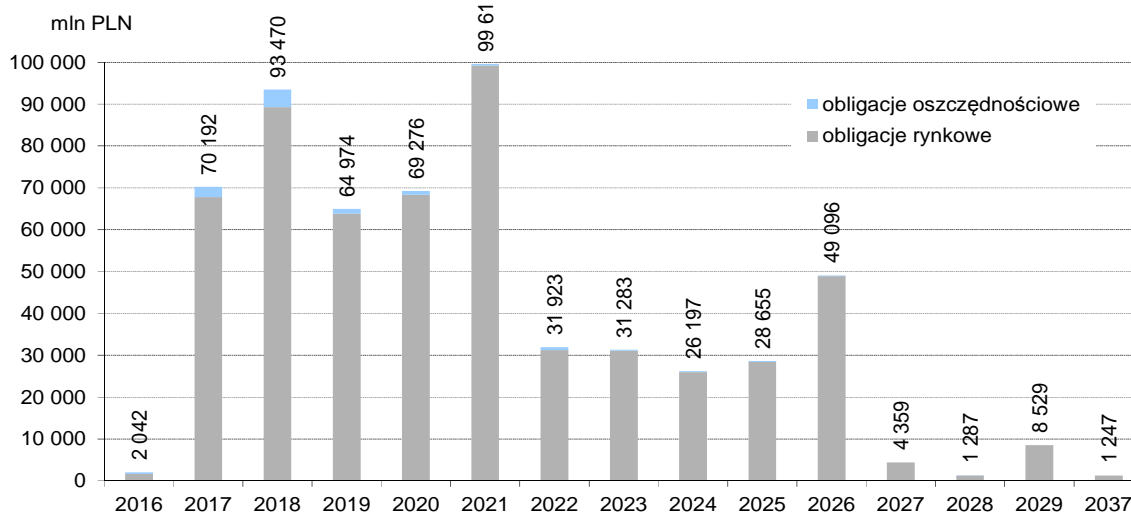

*) bez obligacji indeksowanych

Zapadalność zadłużenia Skarbu Państwa (obligacje skarbowe i kredyty) wg stanu na dzień 31 października 2016 r.

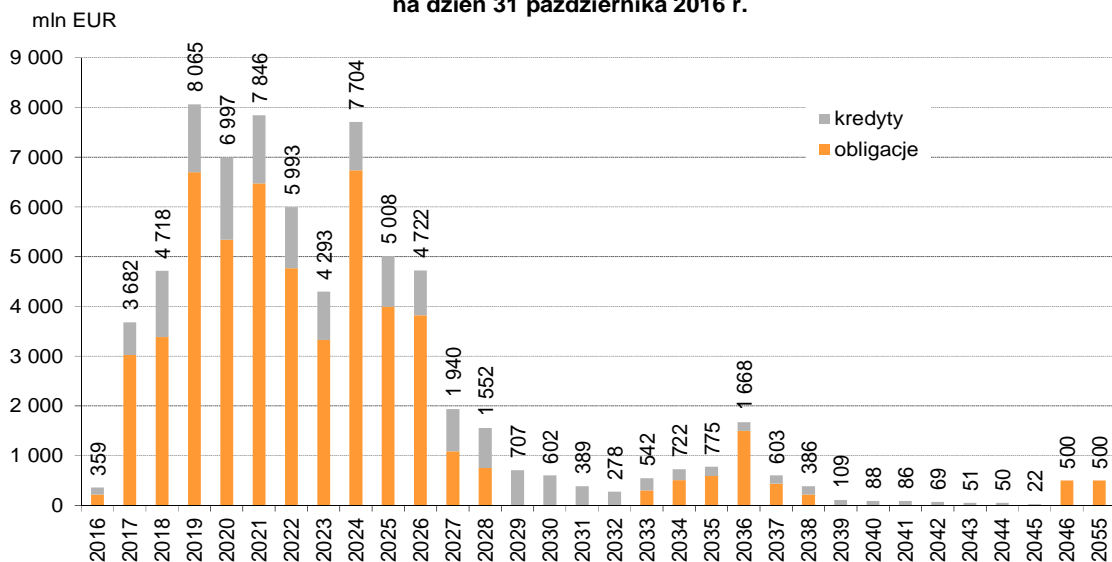

Zapadalność zadłużenia krajowego w obligacjach skarbowych wg stanu na dzień 31 października 2016 r.

*) Dane nie uwzględniają części zadłużenia krajowego SP stanowiącego instrumenty krótkoterminowe: (a) o terminie zapadalności w 2016 r. – pozostały dług SP (głównie przyjęte depozyty oraz zobowiązania wymagalne) o wartości 18.744 mln zł oraz (b) o terminie zapadalności w 2017 r. – przyjęte depozyty o wartości 2.456 mln zł.

Zapadalność zadłużenia zagranicznego (obligacje i kredyty) wg stanu na dzień 31 października 2016 r.

*) Dane nie uwzględniają części zadłużenia zagranicznego SP: zobowiązania wymagalne (116 mln zł) o terminie zapadalności w 2016 r.

Tablica 4. Zadłużenie Skarbu Państwa wg kryterium miejsca emisji w układzie wg instrumentów (w mln zł)

Wyszczególnienie	XII 2015	struktura XII 2015 w %	IX 2016	struktura IX 2016 w %	X 2016	struktura X 2016 w %	zmiana		zmiana	
							X 2016 – IX 2016		X 2016 – XII 2015	
							w mln zł	w %	w mln zł	w %
Zadłużenie Skarbu Państwa	834 550,6	100,0	902 709,5	100,0	910 750,4	100,0	8 040,9	0,9	76 199,8	9,1
I. Zadłużenie krajowe Skarbu Państwa	543 262,2	65,1	602 632,0	66,8	603 339,4	66,2	707,3	0,1	60 077,2	11,1
1. Zadłużenie z tytułu spw	523 695,5	62,8	580 878,4	64,3	582 139,7	63,9	1 261,4	0,2	58 444,2	11,2
1.1. Rynkowe spw	513 385,1	61,5	569 575,1	63,1	571 099,9	62,7	1 524,7	0,3	57 714,8	11,2
oprocentowanie stałe - nieindeksowane	384 567,5	46,1	423 877,5	47,0	419 820,8	46,1	-4 056,6	-1,0	35 253,3	9,2
bony skarbowe	0,0	0,0	1 692,0	0,2	1 692,0	0,2	0,0	0,0	1 692,0	-
obligacje OK	38 928,4	4,7	34 698,9	3,8	37 149,4	4,1	2 450,5	7,1	-1 779,0	-4,6
obligacje PS	172 868,0	20,7	185 931,7	20,6	175 068,6	19,2	-10 863,1	-5,8	2 200,6	1,3
obligacje DS	139 393,4	16,7	167 963,2	18,6	172 319,2	18,9	4 356,0	2,6	32 925,8	23,6
obligacje WS	33 377,6	4,0	33 591,6	3,7	33 591,6	3,7	0,0	0,0	214,0	0,6
oprocentowanie stałe - indeksowane	7 677,1	0,9	4 260,6	0,5	4 252,0	0,5	-8,7	-0,2	-3 425,2	-44,6
obligacje IZ	7 677,1	0,9	4 260,6	0,5	4 252,0	0,5	-8,7	-0,2	-3 425,2	-44,6
oprocentowanie zmienne	121 140,5	14,5	141 437,0	15,7	147 027,1	16,1	5 590,1	4,0	25 886,6	21,4
obligacje WZ	121 140,5	14,5	141 437,0	15,7	147 027,1	16,1	5 590,1	4,0	25 886,6	21,4
1.2. Oszczędnościowe spw	10 310,4	1,2	11 303,2	1,3	11 039,8	1,2	-263,4	-2,3	729,5	7,1
oprocentowanie stałe	4 147,5	0,5	5 176,1	0,6	4 884,3	0,5	-291,8	-5,6	736,8	17,8
obligacje KOS	1 355,7	0,2	868,9	0,1	0,0	0,0	-868,9	-100,0	-1 355,7	-100,0
obligacje DOS	2 791,8	0,3	4 307,2	0,5	4 884,3	0,5	577,1	13,4	2 092,5	75,0
oprocentowanie zmienne	6 162,9	0,7	6 127,2	0,7	6 155,6	0,7	28,4	0,5	-7,3	-0,1
obligacje TOZ	534,4	0,1	596,4	0,1	591,1	0,1	-5,4	-0,9	56,7	10,6
obligacje COI	1 656,2	0,2	1 507,0	0,2	1 518,4	0,2	11,4	0,8	-137,8	-8,3
obligacje ROS	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	0,0	0,5	-	0,5	-
obligacje EDO	3 972,3	0,5	4 023,7	0,4	4 045,3	0,4	21,6	0,5	73,0	1,8
obligacje ROD	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,3	-	0,3	-
2. Pozostałe zadłużenie Skarbu Państwa	19 566,7	2,3	21 753,7	2,4	21 199,7	2,3	-554,0	-2,5	1 632,9	8,3
depozyty jsfp*	15 444,9	1,9	17 694,2	2,0	17 100,6	1,9	-593,6	-3,4	1 655,7	10,7
depozyty sądowe**	4 096,4	0,5	4 052,8	0,4	4 092,4	0,4	39,6	1,0	-3,9	-0,1
zobowiązania wymagalne	22,0	0,0	3,2	0,0	3,2	0,0	0,0	0,0	-18,7	-85,2
inne	3,5	0,0	3,4	0,0	3,4	0,0	0,0	0,0	-0,1	-1,8
II. Zadłużenie zagraniczne Skarbu Państwa	291 288,4	34,9	300 077,4	33,2	307 411,0	33,8	7 333,6	2,4	16 122,6	5,5
1. Zadłużenie z tytułu spw	215 629,4	25,8	227 301,4	25,2	234 365,6	25,7	7 064,2	3,1	18 736,2	8,7
1.1. Rynkowe spw	215 629,4	25,8	227 301,4	25,2	234 365,6	25,7	7 064,2	3,1	18 736,2	8,7
oprocentowanie stałe	215 629,4	25,8	227 301,4	25,2	234 365,6	25,7	7 064,2	3,1	18 736,2	8,7
EUR	140 382,3	16,8	143 037,7	15,8	148 933,7	16,4	5 896,0	4,1	8 551,3	6,1
USD	49 544,0	5,9	55 716,3	6,2	57 060,2	6,3	1 343,8	2,4	7 516,2	15,2
CHF	12 330,3	1,5	11 065,0	1,2	11 106,9	1,2	42,0	0,4	-1 223,4	-9,9
JPY	13 372,8	1,6	15 749,4	1,7	15 515,8	1,7	-233,5	-1,5	2 143,0	16,0
CNY	0,0	0,0	1 733,1	0,2	1 749,0	0,2	15,9	0,9	1 749,0	-
2. Kredyty zagraniczne	75 652,5	9,1	72 660,0	8,0	72 929,3	8,0	269,4	0,4	-2 723,2	-3,6
oprocentowanie stałe	17 931,1	2,1	17 241,1	1,9	17 223,7	1,9	-17,4	-0,1	-707,4	-3,9
EUR	17 931,1	2,1	17 241,1	1,9	17 223,7	1,9	-17,4	-0,1	-707,4	-3,9
oprocentowanie zmienne	57 721,4	6,9	55 418,9	6,1	55 705,6	6,1	286,8	0,5	-2 015,8	-3,5
EUR	57 721,4	6,9	55 418,9	6,1	55 705,6	6,1	286,8	0,5	-2 015,8	-3,5
3. Pozostałe zadłużenie Skarbu Państwa	6,5	0,0	116,1	0,0	116,1	0,0	0,0	0,0	109,6	1 682,9

*) Depozyty przyjęte od jsfp posiadających osobowość prawną

**) Depozyty sądowe od jsfp posiadających osobowość prawną i podmiotów spoza sfp

Tablica 7. Zadłużenie SP wg kryterium miejsca emisji wyrażone w mln EUR (wg nominatu)

Wyszczególnienie	XII 2015	IX 2016	X 2016	zmiana		zmiana	
				X 2016 – IX 2016		X 2016 – XII 2015	
				w mln EUR	w %	w mln EUR	w %
Zadłużenie Skarbu Państwa	195 834,9	209 348,2	210 495,4	1 147,2	0,5	14 660,4	7,5
I. Zadłużenie krajowe Skarbu Państwa	127 481,5	139 757,0	139 445,6	-311,3	-0,2	11 964,2	9,4
1. Dług z tytułu spw	122 889,9	134 712,0	134 545,9	-166,2	-0,1	11 656,0	9,5
1.1. Rynkowe spw	120 470,5	132 090,7	131 994,3	-96,4	-0,1	11 523,8	9,6
- bony skarbowe	0,0	392,4	391,1	-1,3	-0,3	391,1	-
- obligacje skarbowe wyemitowane na rynek krajowy	120 470,5	131 698,3	131 603,3	-95,0	-0,1	11 132,8	9,2
1.2. Obligacje oszczędnościowe	2 419,4	2 621,3	2 551,6	-69,8	-2,7	132,1	5,5
2. Pozostałe zadłużenie krajowe SP	4 591,5	5 044,9	4 899,7	-145,2	-2,9	308,2	6,7
II. Zadłużenie zagraniczne Skarbu Państwa	68 353,5	69 591,2	71 049,8	1 458,5	2,1	2 696,3	3,9
1. Dług z tytułu spw	50 599,4	52 713,7	54 167,3	1 453,6	2,8	3 567,9	7,1
2. Dług z tytułu kredytów	17 752,6	16 850,6	16 855,7	5,0	0,0	-896,9	-5,1
2.1. Bank Światowy	7 218,8	7 210,1	7 210,1	0,0	0,0	-8,8	-0,1
2.2. Europejski Bank Inwestycyjny	10 324,1	9 446,5	9 428,9	-17,6	-0,2	-895,2	-8,7
2.3. Bank Rozwoju Rady Europy	209,6	194,0	216,6	22,6	11,6	7,0	3,3
3. Pozostałe zadłużenie zagraniczne SP	1,5	26,9	26,8	-0,1	-0,3	25,3	1 656,1
<i>Kurs przyjęty do obliczeń (EUR/PLN)</i>	<i>4,2615</i>	<i>4,3120</i>	<i>4,3267</i>	<i>0,0</i>	<i>0,3</i>	<i>0,1</i>	<i>1,5</i>

Tablica 8. Zadłużenie SP wg kryterium miejsca emisji wyrażone w mln USD (wg nominatu)

Wyszczególnienie	XII 2015	IX 2016	X 2016	zmiana		zmiana	
				X 2016 – IX 2016		X 2016 – XII 2015	
				w mln USD	w %	w mln USD	w %
Zadłużenie Skarbu Państwa	213 927,0	234 117,3	230 639,8	-3 477,5	-1,5	16 712,8	7,8
I. Zadłużenie krajowe Skarbu Państwa	139 258,7	156 292,3	152 790,6	-3 501,8	-2,2	13 531,8	9,7
1. Dług z tytułu spw	134 243,0	150 650,5	147 421,9	-3 228,6	-2,1	13 178,9	9,8
1.1. Rynkowe spw	131 600,1	147 719,1	144 626,2	-3 092,9	-2,1	13 026,1	9,9
- bony skarbowe	0,0	438,8	428,5	-10,3	-2,4	428,5	-
- obligacje skarbowe wyemitowane na rynek krajowy	131 600,1	147 280,2	144 197,7	-3 082,5	-2,1	12 597,6	9,6
1.2. Obligacje oszczędnościowe	2 642,9	2 931,5	2 795,7	-135,7	-4,6	152,8	5,8
2. Pozostałe zadłużenie krajowe SP	5 015,7	5 641,8	5 368,6	-273,2	-4,8	352,9	7,0
II. Zadłużenie zagraniczne Skarbu Państwa	74 668,3	77 824,9	77 849,2	24,3	0,0	3 180,9	4,3
1. Dług z tytułu spw	55 274,0	58 950,5	59 351,1	400,6	0,7	4 077,1	7,4
2. Dług z tytułu kredytów	19 392,6	18 844,3	18 468,7	-375,6	-2,0	-923,9	-4,8
2.1. Bank Światowy	7 885,7	8 063,1	7 900,1	-163,1	-2,0	14,3	0,2
2.2. Europejski Bank Inwestycyjny	11 277,9	10 564,2	10 331,3	-232,9	-2,2	-946,6	-8,4
2.3. Bank Rozwoju Rady Europy	229,0	217,0	237,4	20,4	9,4	8,4	3,7
3. Pozostałe zadłużenie zagraniczne SP	1,7	30,1	29,4	-0,7	-2,4	27,7	1 661,4
<i>Kurs przyjęty do obliczeń (USD/PLN)</i>	<i>3,9011</i>	<i>3,8558</i>	<i>3,9488</i>	<i>0,1</i>	<i>2,4</i>	<i>0,0</i>	<i>1,2</i>

Ministerstwo Finansów
 Departament Długu Publicznego
 tel. +48 22 694 50 00
 sekretariat.dp@mf.gov.pl